

INDENRIGSMINISTERIET

Dato: 14. september 2000
Kontor: 4. kommunekontor

Vedr. § 9 i bek. nr. 669 af 20.
december 1984 -
ægtefællepension

NOTATET ER ANONYMISERET OG RENSKEVET AF INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTERIET DEN 23. APRIL 2024

TELEFONREFERAT vedrørende ægtefællepension, herunder spørgsmålet om bevarelse af retten til ægtefællepension efter skilsmisse

Spørgeren har ved telefonisk henvendelse den 12. september 2000 rettet henvendelse til Indenrigsministeriet i anledning af følgende:

Vedkommende person er fratrukket som (amts)borgmester. Den pågældende har valgt at være omfattet af de gamle regler om pension i Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 669 af 20. december 1984, hvorefter den pågældende straks fra sin fratrukkelse har fået udbetalt egenpension. Efter sin fratrukkelse er den pågældende blevet skilt og påtænker evt. at indgå ægteskab.

I den anledning er rejst spørgsmål om:

1. Vil en evt. ny ægtefælle være berettiget til ægtefællepension?
2. Vil den fraskilte ægtefælle bevare retten til ægtefællepension?

Retsgrundlaget

§ 9 i Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 669 af 20. december 1984 er sålydende:

“Ægtefællen efter en borgmester, der ved sin død fungerer som sådan i henhold til § 6 i lov om kommunernes styrelse eller § 5 i lov om Københavns kommunes styrelse, er berettiget til ægtefællepension, såfremt borgmesteren efter § 2 og § 3 ville have været berettiget til egenpension.
Stk. 2. Ægtefællen efter en borgmester, der ved sin død oppebar egenpension, er berettiget til ægtefællepension, med mindre ægteskabet er indgået efter, at den pågældende er fratrukket borgmesterhvervet.
Stk. 3. Ægtefællepension ydes i øvrigt efter de regler, der gælder for ægtefællepension i henhold til lov om tjenestemandspension.”

Det følger af bestemmelsen, at det er en betingelse for at være berettiget til ægtefællepension, at ægteskabet er indgået, før den pågældende er fratrukket borgmesterhvervet.

Ved en almindelig fortolkning af ordlyden af bestemmelsen omfatter den alene retten til pension til ægtefæller. Som ægtefælle kan ikke betegnes personer, der er skilt fra en borgmester/tidligere borgmester. Ægteskabet er således opløst.

Tjenestemandspensionsloven indeholder ikke regler om den pensionsmæssige stilling i forbindelse med skilsmisse, men forudsætter, jf. § 12, stk. 7, at der kan være flere berettigede til ægtefællepension, som i givet fald skal deles.

§ 2, stk. 1 og 2, i lov om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse (lov nr. 102 af 14. marts 1941 som senest ændret ved lov nr. 250 af 25. april 1990) er sålydende:

§ 2. Når ægteskabet, efter at have bestået i mindst 5 år opløses ved skilsmisse og der efter skilsmissen skal påhvile manden pligt til at yde bidrag til hustruens underhold, bevarer hun sin ret til enkepension. Ægtefællerne kan dog aftale, at hustruen ikke skal bevare sin pensionsret, hvilket da skal fremgå af dommen eller bevillingen. Hustruens ret berøres ikke af, at der ved aftale eller i medfør af § 52-53 i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning sker ændringer af aftale eller afgørelse om bidragspligt eller bidragets størrelse.

Stk. 2. Såfremt mandens pligt til at yde bidrag til hustruens underhold er tidsbegrænset, er hustruen kun berettiget til at oppebære enkepension i samme tidsrum.”

Hvad omfatter henvisningen i 9, stk. 3, i Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 669 af 20. december 1984?

I § 9, stk. 3, i Indenrigsministeriets bekendtgørelse henvises til, at ægtefællepension ydes efter de regler, der gælder for ægtefællepension i henhold til lov om tjenestemandspension.

Det anføres normalt, at henvisning til tjenestemandspensionsloven i Indenrigsministeriets vederlags bekendtgørelse alene vedrører beregningsprincipperne for pensionen.

Efter ordlyden af Indenrigsministeriets bekendtgørelse er der således ikke henvist til lov om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse. 4. kommunekontor har imidlertid alligevel overvejet, hvorvidt det kan anføres, at lov om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse også vedrører beregning.

Imod taler, at ægtefællepensionens størrelse, regulering m.v. ikke berøres af lov om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse. Denne lov vedrører alene det forhold, om en tidligere berettiget bevarer sin berettigelse til pensionen, uanset at vedkommende ikke længere opfylder betingelserne i § 11 i tjenestemandspensionsloven. Berettigelsen til ægtefællepension må antages at skulle afgøres efter de almindelige regler i Indenrigsministeriets bekendtgørelse, som ikke er fuldstændig identiske med reglerne i tjenestemandspensionsloven. I tilfælde, hvor særlige bestemmelser i tjenestemandspensionsloven ønskes anvendt i forhold til pension til borgmestre, er der endvidere i Indenrigsministeriets bekendtgørelse henvist specifikt til de konkrete bestemmelser.

For kunne måske tale, at lov om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse i forhold til modtageren har betydning for dels berettigelsen og også kan have betydning for, hvor længe pensionen udbetales, hvis bidragspligten er midlertidig. Dette argument findes imidlertid ikke at være særlig stærkt.

Konklusion

Ad spørgsmål 1

Såfremt den pågældende gifter sig på ny, vil den nye ægtefælle ikke blive berettiget til ægtefællepension, idet ægteskabet indgås efter amtsborgmesterhvervet er fratrukket, jf. § 9, stk. 2, i Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 669 af 20. december 1984.

Ad spørgsmål 2

Indenrigsministeriets bekendtgørelse omfatter alene pension til ægtefæller. Såfremt ægteskabet er opløst ved skilsmisse, er den fraskilte ikke omfattet af ordlyden af Indenrigsministeriets bekendtgørelse.

Henvisningen til tjenestemandspensionsloven findes efter ordlyden og efter indholdet af tjenestemandspensionslovens regler samt reglerne i lov om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse ikke at kunne omfatte reglerne i lov om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse. Henvisningen findes således ikke umiddelbart at kunne føre til, at retten til ægtefællepension efter borgmestre/tidligere borgmestre kan bevares ved skilsmisse.

Efter forelæggelse for HBT har PC telefonisk den 13. september 2000 meddelt spørgeren resultatet af disse konklusioner.

I forlængelse heraf har spørgeren ønsket oplyst, om (amts)kommunen, såfremt (amts)kommunen er indstillet herpå, alligevel vil kunne udbetale ægtefællepension ved (amts)borgmesterens død, uanset at (amts)kommunen ikke er forpligtet hertil. _

På baggrund af det oven for anførte findes (amts)kommunen ikke at have hjemmel til at udbetale ægtefællepension ved (amts)kommunens død.

4. kommunekontor har overvejet, om (amts)kommunen ville kunne beslutte at udbetale understøttelse, jf. § 25 i den gældende vederlagsbekendtgørelse, der er uændret fra tidligere bekendtgørelser. Bestemmelsen om understøttelse forudsættes imidlertid alene anvendt i ganske særlige tilfælde, ligesom bestemmelsen retter sig mod borgmestre, der ikke er berettigede til egenpension, og ægtefæller efter sådanne borgmestre.

(Amts)kommunen findes herefter ikke at kunne beslutte at yde understøttelse, og Indenrigsministeriet vil ikke kunne godkende en beslutning om ydelse af understøttelse til en ægtefælle/en tidligere ægtefælle efter (amts)borgmesteren.

PC har efter forelæggelse for HBT meddelt dette til spørgeren den 13. september 2000 ved e-mail.